

Az ember legbensőbb énje mögött és az egyén minden megnyilvánulásának a középpontjában tehát ugyanaz a teremtő, fenntartó és mozgató erő, vagyis *ugyanaz az Abszolútum* áll, mint amely az egész Természetben és a Természet valamennyi megnyilvánulásának a mélyén rejlik és tükröződik. *Az ember egyéni-lelkében éppúgy Isten jut kifejezésre, mint ahogy a Természet valóságában a Lélek.*

Az egyén én-csíráját alkotó Lélek nem más, mint maga Isten.

Jézus szavai, hogy "Én és az Atya egyek vagyunk" ugyanazt fejezik ki, mint a yoga felfogása. Abban a mondatban, hogy "Isten az embert a maga képére teremtette és halhatatlan lelket lehelt bele" - a yoga egész lényege benne rejlik. Az ember ugyanis az egyéni-léleknek a kifejeződése, megnyilvánulása. Az egyéni-lélek pedig valóban halhatatlan, minthogy a Léleknek a *legközvetlenebb tükörképe*, melynek a lényege maga a Lélek, illetőleg Isten.

A keresztény felfogás nem áll ellentétben a yogával. Ellenkezőleg: az Evangéliumok számos vonatkozásban, egyenesen alátámasztják azt a tant, melyet a yoga filozófiája alkot. A kereszténység azonban *vallás*, tehát az ember és a Lélek kapcsolatának a *belső lényegével* foglalkozik csupán. *A yoga ezzel szemben - mint a megismerés rendszere és a megkülönböztetés tudománya - a Lélek és a Természet kapcsolatából fakadó valamennyi összefüggésnek a magyarázatára és megismerésére törekszik.*

Az alap mindkét felfogásban egy és ugyanaz, - minthogy a valóság, az *igazság* nem lehet kétféle.

Egyedül az újraszületés tana ismeretlen és idegenszerű Nyugaton. Ez is érthetővé válik azonban és nem kerül ellentétbe a kereszténység körében uralkodó meggyőződéssel, *ha abban a felfogásban értelmezzük, amelyben azt a yoga magyarázza. Az újraszületés nem lélekvándorlást jelent.* Nem abban áll, hogy az ember énje a test halála után valamely állatban, vagy növényben ölt újra testet, illetve abban folytatja életét. Az újraszületés tana szerint *minden megnyilvánulás mulandó*, tehát az ember megnyilvánult énje sem örökkévaló, éppúgy, mint ahogy a test, vagy a tudat sem az. Csupán az életmegnyilvánulások szubtilis magva: vagyis egyrészt a Lélek, másrészt az egyéni-motivációs rendszer *kapcsolatából* álló *én-csíra* az, mely nem múlik el a halállal, hanem fennmarad a meg-nem-nyilvánult Természet körén belül és újabb meg újabb anyagvilágbeli megnyilvánulások, illetőleg életek *okává* válik egy-egy élet megszűnte után. Az én-csírában rejlő motivációs rendszer nem semmisül meg, egyre bővül és fejlődik, így tehát *már meghaladott fejlődési fokozatokra való visszaesés nem fordulhat elő az újraszületések sorozatában.* Csupán "kerülő-utak" lehetségesek, oly értelemben, hogy

amikor valamely életforma fejlődésre nem nyújt több teret, hanem mint egy "zsákutcát" képez a fejlődés útvonalán, akkor a fejlődés *más irányt vesz* és valamely addig még nem érintett életformában mintegy *újrakezdi* az útvonalnak számára elzáródott szakaszát. Az emberi létforma azonban oly magas fejlődési fokozatot jelent, melynek keretén belül a fejlődés lehetőségei már korlátlanok, ezért az emberi létformából alacsonyrendű állati vagy növényi létformába való visszaesés célszerűtlen volna és így *természetszerűleg lehetetlen*.

A fejlődés útja nem egyetlen és egységes útvonal, hanem egyéneként különböző. Nem minden egyén járja be és érinti a fejlődésnek ugyanazokat az állomásait. Kedvező körülmények között a fejlődés gyorsabban mehet végbe és rövidebb utat vehet az átlagosnál. Az egyénnek tehát nem kell feltétlenül megnyilvánulnia az ásványvilágtól kezdve a növény- és állatvilágon át ezek *minden egyes létformájában*, hanem csupán azokat a fajokat, illetve azokat a fokozatokat kell érintenie, melyek a *fejlődés folytonosságához szükségesek*.

Az én-csírát a yoga a teknősbékával szimbolizálja, mely hol kidugja fejét és végtagjait a külvilágba, hol pedig visszahúzódik önmagába, a hátát borító páncél alá. A külvilággal való érintkezés: az én-csira által keltett megnyilvánulás, vagyis az *élet*. A visszahúzóadás: a megnyilvánulás megszűnése, vagyis a *halál* állapota. A megnyilvánulás keltése és visszahúzóadása pedig mintegy az anyagvilágban észlelhető *hullámmozgással* jelképezhető. Ahogy a tenger hulláma kiterjed a partra és mozgást, nyugtalanságot, valóságos boszorkánytáncot kelt a parti homokszemek, a kavicsok és a megmozdítható kő- és szikladarabok körében, úgy az én-csira megnyilvánulási hulláma is alakulást, változást és nyugtalanságot, életet támaszt: a gondolkozó-készség, a képességek, az alkat és a testet alkotó fizikai elemek világán belül. s mint ahogy a tenger hullámának a visszahúzóadásakor a víz a vízbe tér vissza, a homok azonban a homokban, a kavics a kavicsok között, a szikla pedig a sziklák birodalmában marad meg, ugyanúgy az élet megnyilvánulásának a visszahúzóadásával is: a testet alkotó elemek a fizikai anyagvilágban maradnak meg és szóródnak széjjel, a képességek, és a gondolkozó-készség mint erő marad fenn, a megnyilvánulásokat keltő elvárások pedig megmaradnak elvárásoknak. A test halott anyaggá válik újra, azzá, amiből felépült. Csupán az élet szűnik meg, csupán a *hullám* tér vissza a kiindulópontjára, egyébként minden ottmarad, ahol volt: ami anyag, erő, vagy elvárás volt, az egyaránt megmarad a maga birodalmában, területén.

A következő hullám már nem ugyanaz, mint az előző volt, még ha hasonló is ahhoz viszonyítva. Mint ahogy nem lehet két *egyforma* hullám, amely *azonos* körülményekre talál a parton, éppúgy *nem lehetséges két egyforma élet sem*, amely azonos körülmények között játszódik le. Ilyenformán: *az egyik életben megnyilvánuló én sem lehet azonos valamely másik életben megnyilvánuló énnel*.

Hiszen az én-tudat : a mindenkori tapasztalatok produktuma.

Bizonyos értelemben *maga az én sem szűnik meg a halállal*, hiszen az ént alkotó elvárások buddhi motivációs rendszerében fennmaradnak, az örökkévalóság vételességéig, a meg-nem-nyilvánult Természet körén belül. Az anyagvilág szemszögéből nézve azonban, az én ilyenformán mintegy egy "túlvilágba" tevődik át a halál után, ahonnan többé nem térhet vissza, többé nem nyilvánulhat meg a maga teljes mivoltában. Az én tehát a test halála után, valóban *nem létezik* többé, minthogy "léte" az anyag-világbeli megnyilatkozásban állhatna fenn csupán.

Azon a ponton azonban, amikor az egyén elérkezik a fejlődés útjának a végére - a nem-tudás megszűnésével, *a teljes tudás világosságában* - az összes buddhibeli elvárások tudatossá válnak, e körülmény révén beáll az összes újraszületésekre való visszaemlékezés, ebben a visszaemlékezésben pedig *valamennyi én "feltámad"*, közvetlenül mielőtt bekövetkezhetnék az elkülönülés, amikor is az egyéni-lélek számára minden látszat - és így a Természet *egész világa is* - megszűnik és *véget ér*. A "világ végével" tehát, amikor "megszólalnak az utolsó ítélet harsonái" és a sok-sok én mind "feltámadt": *mindaz megszűnik, ami nem a Lélek, és csupán a Lélek marad fenn - mint egyedüli valóság - a maga abszolút mivoltában. Ebben áll a Lélek "elkülönülése", a yoga felfogásában éppen úgy, mint a keresztény vallás lényegében.*

Az én-csíra keltette minden megnyilvánulás: a Lélek - Isten - hatására jön létre a Természet világában. Így tehát minden újraszületés Isten anyagvilágbeli megnyilatkozásaként is felfogható.

Az Abszolútum megnyilatkozását a yoga a "ki és belélekezéssel" szimbolizálja.

let, megnyilvánulás nem jöhet létre, csakis a ki- és belélekezés váltakozásának a hullámzásában.

Ritmus nélkül nincs élet. Minden kiterjedést-követő összehúzódás, minden ritmus, lüktetés, hullámzás, változás pedig: *lélekezés* a yoga szerint.

Az egyén fejlődése: *az egyéni-lélek ki- és belélekezése*, mely az anyagvilágba merülésben, illetőleg az anyagvilágból való felszabadulásban áll. A hosszú útvonalnak a Természet megnyilvánulásainak a *teljessége* felé vezető szakasza: az egyéni-lélek *kilélekezése*. Az útvonalnak a további, önmagába *visszatérő* része, vagyis a megnyilvánulások felől a meg-nem-nyilvánult egyéni-lélek felé irányuló fejlődés viszont: az egyéni-lélek *belélekezése*.

Ezen a végtelen körpályán belül *minden egyes újraszületés*, vagyis a minden egyes

élet ugyancsak *lélekezése*, mégpedig az *én-csírának* megnyilvánulásokat keltő "kiterjedése" és "összehúzódása". A születés az *én-csira* kilélekezésével, a halál pedig az *én-csira* belégzésével egyértelmű.

Az ébrenlét és az alvás váltakozása az *altudat* lélekezése.

Az ének, az én-tudatnak minden egyes térhódítása és zsugorodása, vagyis az *érvényesülés és a fogyatékosági-érzés* átélése és megnyilatkozása az életben: a *belső-én* lélekezése. Az érvényesülés, a siker, a térhódítás: az én kilélekezése. A fogyatékoság átérése, a kudarc, az összezsugorodás: az én belélekezése.

A gondolkodás, az egyes gondolat folyamatok: a *tudat* lélekezésének a következményei.

A kitörő indulatok és a szorongó érzések viszont a *perszona* lélekezésével függenek össze.

A *test* lélekezése pedig az anyagcserében áll.

A lélekezési folyamat minden anyagvilágbeli élet alapfeltétele. A lélekezés: maga az élet. Minden, ami él, természetsszerűleg lélekezik is. Lélekezik még az anyag is. Nemcsak a tüdő működése bonyolítja le a lélekezés szüntelen folyamatát, hanem a testnek valamennyi szerve, minden egyes sejtje rész tvesz a folytonos anyagcserében, ritmusban, váltakozásban.

A lélekezés legdurvább fajtájától, vagyis a tüdő-lélekezésig, *minden lélekezés elve egy és ugyanaz: a váltakozás hullámmozgása.*

Minthogy pedig minden lélekezés egy és ugyanannak az elvnek, az elvárásnak a megnyilatkozása: *ezért minden fajta lélekezés egymással belső rokonságban és kapcsolatban áll!*

Maga a Természet is lélekezik. A csillagászat tapasztalatilag megismertet bennünket avval a ténnyel, hogy mind az egyes égitestek, mind a naprendszerekből álló világok: *keletkeznek és elmúlnak.* keletkezés és *lélekezést* jelent.

A megnyilvánulások létrejötte - vagyis a *teremtés* - a Természet *kilélekezése*. a megszűnés, az *ősanyagba való beleolvadás* pedig a Természet *belélekezése*, önmagába való visszahúzódása.

Minden lélekezés a Lélek hatására támad.